

Европадагы Коопсуздук жана
Кызматташтык Уюмунун

PROTECT

ТЕРРОРДУК ЧАБУУЛДАРДАН МААНИЛҮҮ ИНФРАСТРУКТУРАНЫ КОРГОО ҮЧҮН ФИЗИКАЛЫК КООПСУЗДУК МАСЕЛЕЛЕРИ БОЮНЧА ТЕХНИКАЛЫК КОЛДОНМО

2025 чыгаруусу

Маанилүү инфраструктура Европадагы Коопсуздук жана Кызматташтык Уюмунун (ЕККУ) бүткүл аймагында күнүмдүк жашоо үчүн зарыл болгон кызматтарды камсыздайт: ичүүчү суу, энергетика жана электр энергиясы менен камсыздоодон тартып транспорт жана банк кызматтарына чейин. Коомдогу борбордук ролун эске алуу менен, маанилүү инфраструктура объектилери тарыхта зордукчул экстремисттик жана террористтик уюмдардын бутасына алынган жана болуп калууда. Бул маселе ЕККУга мүчө мамлекеттер тарабынан таанылган, алар ЕККУнун 2012-жылы кабыл алынган Терроризмге каршы күрөшүү боюнча Консолидацияланган негиздемесинде Уюмду “эл аралык транспорттун жана башка маанилүү инфраструктуранын коопсуздугун жогорулатуу” үчүн кызматташтыкты жана потенциалды жогорулатууну улантууга чакырган.¹

Дал ушул туруктуу, бирок өнүгүп келе жаткан коркунучту жоюу үчүн ЕККУнун аялуу объекти-терди террордук чабуулдардан коргоо (PROTECT) долбоору *Террордук чабуулдардан маанилүү инфраструктураны коргоо үчүн физикалык коопсуздук боюнча Техникалык колдонмону иштеп чыкты*. Бул колдонмо ЕККУнун бүткүл аймагындагы жана анын чегинен тышкаркы тажрыйба менен билимдин синтезин билдирет.

Бул Техникалык колдонмо ЕККУга мүчө болгон мамлекеттерге жана маанилүү инфраструктуранын ээлерине/операторлоруна өнүгүп жаткан террордук коркунучка каршы турууда жана маанилүү инфраструктуралык объектилердин физикалык коопсуздугун жогорулатууда колдоо көрсөтүүгө багытталган. Ал террористтик чабуулдарды алдын алуу, даярдоо жана азайтуу үчүн маанилүү инфраструктуралык объектилердин физикалык коопсуздугун күчөтө турган практикалар, принциптер жана факторлор боюнча структураланган сунуштарды берет.

БУЛ КОЛДОНМОНУ КАЙДАН ТАПСАМ БОЛОТ?

Көрсөтмөлөргө англис жана орус тилдеринде кирүү үчүн www.osce.org/project/PROTECT дарегине кириңиз же QR кодун сканерлеңиз. Басма версиялар суроо-талап боюнча кызыкдар тараптарга жеткиликтүү.

¹ ЕККУнун Туруктуу Кеңеши, №1063 Чечим
ЕККУнун Терроризмге каршы күрөшүү боюнча
Консолидацияланган негиздери.

БУЛ КОЛДОНМО ЭМНЕ ҮЧҮН КЕРЕК?

Өтө жөнгө салынган маанилүү инфраструктура секторлорун кошпогондо, ЕККУга мүчө-мамлекеттердин көбүндө объекттин деңгээлинде ишке ашырыла турган физикалык коопсуздук чаралары боюнча деталдуу көрсөтмөлөр жок. Көбүнчө өкмөттөр, маанилүү инфраструктуранын ээлери/операторлору жана маанилүү инфраструктуралык объектилердин коопсуздугуна жооптуу адамдар (анын ичинде жеке күзөт компаниялары) өздөрүнүн жоопкерчилиги астындагы объектилердин жана курулмалардын эффективдүү физикалык коопсуздугун камсыз кылуу үчүн кылдаттык менен карап чыгууга жана талдап чыгууга тийиш болгон практикалардын, принциптердин жана милдеттүү эмес көрсөтмө документтердин комплекси бар.

Физикалык коопсуздукка бирдиктүү мамиле кылуунун ордуна, бул Колдонмо бар болгон ар кандай ыкмаларды чагылдырган жалпыга жеткиликтүү практикалардын жыйындысын сунуштайт. Бул колдонмодо айтылган практикалардын көбү ЕККУга мүчө мамлекеттерден алынган, бул алардын чоң тажрыйбасын чагылдырат.

БУЛ КОЛДОНМО КИМДЕР ҮЧҮН ИШТЕП ЧЫГАРЫЛГАН/ТҮЗҮЛГӨН?

Маанилүү инфраструктура объекттериндеги эффективдүү физикалык коопсуздук кызыкдар тараптардын кеңири чөйрөсүнөн колдоону жана милдеттенмелерди талап кылат:

■ **Өкмөттүн чечимдерин кабыл алуучулар жана маанилүү инфраструктуранын ээлери/операторлору:** Алар маанилүү инфраструктура объектилеринин деңгээлинде физикалык коопсуздук чараларын түздөн-түз ишке ашыруучулары болбосо да, алар эффективдүү физикалык коопсуздукту куруу үчүн укуктук жана стратегиялык негизди түзөт. Өзгөчө маанилүү идеялар 2-главадагы “Өтө маанилүү инфраструктураны коргоонун стратегиялык жана укуктук негиздери”, 3-главадагы “Адам укуктарынын каралышы” жана 4-бөлүмүнүн “Мамлекеттик-жеке өнөктөштүк” бөлүмдөрүндө камтылган.

■ **Физикалык коопсуздук боюнча техникалык адистер:** Колдонмонун 1–3 бөлүмдөрү физикалык коопсуздук тапшырмалары үчүн негизги стратегиялык негизди берет. 5-10-главаларда ар кандай маанилүү инфраструктуралык объектилерде физикалык коопсуздуктун деңгээлин жогорулатууга багытталган практикалык стратегиялардын, мисалдардын жана практикалардын деталдуу сүрөттөлүшү берилген.

БУЛ КОЛДОНМОДО ЭМНЕ КАМТЫЛГАН?

Бөлүм

- 1 Киришүү
- 2 Өтө маанилүү инфраструктуралык объекттерди коргоо үчүн стратегиялык жана укуктук негиздер
- 3 Адам укуктары боюнча кароолор
- 4 Мамлекеттик-жеке өнөктөштүк
- 5 Терроризм коркунучун жана тобокелдигин баалоо
- 6 Физикалык коопсуздук чаралары
- 7 Коопсуздукту пландаштыруу жана объекти бекемдөө
- 8 Инсайдердик коркунучтарды башкаруу
- 9 Окутуу жана окуу
- 10 Коркунучтун орчундуу күчөшүнүн варианттары қосымша шарала

КОШУМЧА МААЛЫМАТ

Эгерде сиз *Техникалык колдонмо* же PROTECT долбоору тууралуу кошумча маалымат алгыңыз келсе, ЕККУнун Транслуттук коркунучтар боюнча департаментинин Терроризмге каршы аракеттенүү бөлүмү менен atu@osce.org дареги боюнча байланышсаңыз болот.

КАРЖЫЛОО

PROTECT долбоору АКШнын Мамлекеттик департаментинин терроризмге каршы күрөшүү бюросу жана Германия Федеративдик Республикасы тарабынан каржыланат.